

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Divi Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impreßionis restituta

Secunda secundae Summa Theologiae

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

6 Vtrum propter parentum obsequium aliqui debeant retrahi à religionis
ingressu.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72772](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72772)

Romani nobiles suos filios omnipotenti Deo nutriendos dare ceperunt, quod est valde expediens secundum illud Threnorum 3. Bonum est viro cum portauerit iugum ab adolescentia sua. Vnde et cōi confuetudine pueri applicantur illis officijs vel artibus, in quibus sunt vitam acturi.

AD PRIMUM ergo dicendum, q legitima aetas ad hoc, q aliquis tondetur cum voto solenni religionis, est tempus pubertatis, in quo homo potest vti spontanea voluntate. Sed ante annos pubertatis potest esse legitima aetas ad hoc, quod aliquis tondetur in religione nutriendus.

AD SECVNDVM dicendum, q religionis status principaliter ordinatur ad perfectionē consequendam, vt supra habitum est. Et in hoc conuenit pueris, qui de facili inducuntur. Ex consequenti autem dicitur esse status poenitentiae, in quantum per obseruantiam religionis peccatorum occasiones tolluntur, vt supra dictum est.

AD TERTIVM dicendum, q pueri sicut non coguntur ad iurandum, sicut Can. dicit, ita non coguntur ad votendum. Si tñ uoto, vel iuramento se adstrinxerint ad aliquid faciendū, obligantur quo ad Deum si habeant vsuram rationis: sed non obligantur quo ad ecclesiam ante quattuordecim annos.

AD QVARTVM dicendum, q Num. 30. nō reprehenditur mulier in puellari aetate constituta, si ueniat absq; consensu parentum, potest tñ reuocari à parentib. ex quo patet, q non peccat uolendo, sed intelligitur se uoto obligare, quantum in se est, absque prauidicio autoritatis paternae.

Super Quaestiois 189 Articulum 6.

Ar 6 eiusdem q. in rñone ad certū, nota duo. Primo, quāta differentia est inter debitū certū, & debitū in deterēminatū. Habes. n. huiusmodi differentias ex aff. ctū, q obligatus ad certū, tenetur illud exsoluere anteq; disponat de iplo. Obli. actus autē in cōmuni non tenetur. Secūdo, quāta differentia est inter leges noltri, & antiqui temporis. Nā apud veteres pro pecunia persona liberū obligabatur, vt patet 4 Reg. 4. Vbi mulier vidua cōqueritur apud Hebraeos, q creditor accepturus erat filios suos in seruos pro pecunia sibi debita. Nūc vero iura disponunt personam liberi hominis non obligari pro debito pecuniario.

68 pr. q. 107. ar. 4 ad 3. & 4. & dist. 38. q. 3. ar. 4. q. 3. ad 2. & q. 10. ar. 1. & Mat. 15.

Di. 54. q. 1. ge. n. 1. c. 1. §. 1.

Di. 54. q. 1. ge. n. 1. c. 1. §. 1.

Di. 54. q. 1. ge. n. 1. c. 1. §. 1.

Di. 54. q. 1. ge. n. 1. c. 1. §. 1.

Di. 54. q. 1. ge. n. 1. c. 1. §. 1.

Di. 54. q. 1. ge. n. 1. c. 1. §. 1.

Di. 54. q. 1. ge. n. 1. c. 1. §. 1.

Di. 54. q. 1. ge. n. 1. c. 1. §. 1.

Di. 54. q. 1. ge. n. 1. c. 1. §. 1.

Di. 54. q. 1. ge. n. 1. c. 1. §. 1.

Di. 54. q. 1. ge. n. 1. c. 1. §. 1.

Di. 54. q. 1. ge. n. 1. c. 1. §. 1.

ARTICVLVS VI.

Primum propter obsequium parentum debeant aliqui reuocari ab ingressu religionis.

AD SEXTVM sic proceditur.

Vt, q propter obsequium parentum debeant aliqui retrahi ab ingressu religionis: Non enim licet praetermittere id, qd est necessitatis, vt fiat id, quod est liberū uoluntati: sed obsequi parentibus cadit sub necessitate praeccepti, quod datur de honoratione parentum, Exo. 20. Vnde, & Apost. dicit 1 ad Timoth. 5. Si qua uidua filios, aut nepotes habet, discat primum domū suam regere, & mutuari uicem reddere parētib. Ingredi autem religionem est liberum uoluntati, ergo uidetur, quod nō debeat aliquis praetermittere praecceptum obsequij propter religionis ingressum.

Pr. Maior uidetur esse subiectio filij ad patrē, quā seruū ad dominū, quia filiatio est naturalis, seruitus autē ex male dictione peccati, ut patet Genes. 9. sed seruus non potest praetermittere obsequium Domini sui, ut religionem ingrediat, aut sacrum ordinem assumat, sicut habetur in Decre. dist. 54. Si seruus, ergo multo minus potest filius obsequium patris praetermittere, ut ingrediat religionem.

Pr. Maiori debito obligatur aliquis parentib.

quā his quibus debet pecuniam, debent pecunios dare ceperunt, quod est valde expediens secundum illud Threnorum 3. Bonum est viro cum portauerit iugum ab adolescentia sua. Vnde et cōi confuetudine pueri applicantur illis officijs vel artibus, in quibus sunt vitam acturi.

AD PRIMUM ergo dicendum, q legitima aetas ad hoc, q aliquis tondetur cum voto solenni religionis, est tempus pubertatis, in quo homo potest vti spontanea voluntate. Sed ante annos pubertatis potest esse legitima aetas ad hoc, quod aliquis tondetur in religione nutriendus.

AD SECVNDVM dicendum, q religionis status principaliter ordinatur ad perfectionē consequendam, vt supra habitum est. Et in hoc conuenit pueris, qui de facili inducuntur. Ex consequenti autem dicitur esse status poenitentiae, in quantum per obseruantiam religionis peccatorum occasiones tolluntur, vt supra dictum est.

AD TERTIVM dicendum, q pueri sicut non coguntur ad iurandum, sicut Can. dicit, ita non coguntur ad votendum. Si tñ uoto, vel iuramento se adstrinxerint ad aliquid faciendū, obligantur quo ad Deum si habeant vsuram rationis: sed non obligantur quo ad ecclesiam ante quattuordecim annos.

AD QVARTVM dicendum, q Num. 30. nō reprehenditur mulier in puellari aetate constituta, si ueniat absq; consensu parentum, potest tñ reuocari à parentib. ex quo patet, q non peccat uolendo, sed intelligitur se uoto obligare, quantum in se est, absque prauidicio autoritatis paternae.

AD SEXTVM sic proceditur. Vt, q propter obsequium parentum debeant aliqui retrahi ab ingressu religionis: Non enim licet praetermittere id, qd est necessitatis, vt fiat id, quod est liberū uoluntati: sed obsequi parentibus cadit sub necessitate praeccepti, quod datur de honoratione parentum, Exo. 20. Vnde, & Apost. dicit 1 ad Timoth. 5. Si qua uidua filios, aut nepotes habet, discat primum domū suam regere, & mutuari uicem reddere parētib. Ingredi autem religionem est liberum uoluntati, ergo uidetur, quod nō debeat aliquis praetermittere praecceptum obsequij propter religionis ingressum.

Pr. Maior uidetur esse subiectio filij ad patrē, quā seruū ad dominū, quia filiatio est naturalis, seruitus autē ex male dictione peccati, ut patet Genes. 9. sed seruus non potest praetermittere obsequium Domini sui, ut religionem ingrediat, aut sacrum ordinem assumat, sicut habetur in Decre. dist. 54. Si seruus, ergo multo minus potest filius obsequium patris praetermittere, ut ingrediat religionem.

Pr. Maiori debito obligatur aliquis parentib.

AD PRIMUM ergo dicendum, q legitima aetas ad hoc, q aliquis tondetur cum voto solenni religionis, est tempus pubertatis, in quo homo potest vti spontanea voluntate. Sed ante annos pubertatis potest esse legitima aetas ad hoc, quod aliquis tondetur in religione nutriendus.

AD SECVNDVM dicendum, q religionis status principaliter ordinatur ad perfectionē consequendam, vt supra habitum est. Et in hoc conuenit pueris, qui de facili inducuntur. Ex consequenti autem dicitur esse status poenitentiae, in quantum per obseruantiam religionis peccatorum occasiones tolluntur, vt supra dictum est.

AD TERTIVM dicendum, q pueri sicut non coguntur ad iurandum, sicut Can. dicit, ita non coguntur ad votendum. Si tñ uoto, vel iuramento se adstrinxerint ad aliquid faciendū, obligantur quo ad Deum si habeant vsuram rationis: sed non obligantur quo ad ecclesiam ante quattuordecim annos.

AD QVARTVM dicendum, q Num. 30. nō reprehenditur mulier in puellari aetate constituta, si ueniat absq; consensu parentum, potest tñ reuocari à parentib. ex quo patet, q non peccat uolendo, sed intelligitur se uoto obligare, quantum in se est, absque prauidicio autoritatis paternae.

AD SEXTVM sic proceditur. Vt, q propter obsequium parentum debeant aliqui retrahi ab ingressu religionis: Non enim licet praetermittere id, qd est necessitatis, vt fiat id, quod est liberū uoluntati: sed obsequi parentibus cadit sub necessitate praeccepti, quod datur de honoratione parentum, Exo. 20. Vnde, & Apost. dicit 1 ad Timoth. 5. Si qua uidua filios, aut nepotes habet, discat primum domū suam regere, & mutuari uicem reddere parētib. Ingredi autem religionem est liberum uoluntati, ergo uidetur, quod nō debeat aliquis praetermittere praecceptum obsequij propter religionis ingressum.

Pr. Maior uidetur esse subiectio filij ad patrē, quā seruū ad dominū, quia filiatio est naturalis, seruitus autē ex male dictione peccati, ut patet Genes. 9. sed seruus non potest praetermittere obsequium Domini sui, ut religionem ingrediat, aut sacrum ordinem assumat, sicut habetur in Decre. dist. 54. Si seruus, ergo multo minus potest filius obsequium patris praetermittere, ut ingrediat religionem.

Pr. Maiori debito obligatur aliquis parentib.

bus suis religionem intrare, nec tenetur in seculo remanere, ut procurat unde debitum reddat. Filius autem non tenetur ad aliquid speciale debitum patri, nisi forte in casu necessitatis, ut dictum est.

Super Questionibus 189. Articulus septimus.

ARTICVLVS VII.

Utrum presbyteri curati possint licite religionem ingredi.

In art. 7. aduerte, quod quo episcopo obligentur voto perpetuo super declaratum est. Quod autem solemani, ut hic dicitur, declaratur nunc, quod lato vocabulo dicitur episcopi votum solemane, & non vniuocatur: sicut uotum religionis, & sacri ordinis dicitur solemane, ut patet in c. Quod uoti, in Sexto, & de voto & voti redemptione. Sicut lato vocabulo habet uoti episcopi, ut patet dicitur fuit. Cuius signum est, quod sola licentia Papa sufficit ad dissolutionem uinculi episcopi, & non requiritur dispensatio cum tam ardua causa, ut requiritur in dissolutione uinculi religiosi. Maius quoque signum est, quod in uoto solemani religionis supra dicitur non posse, Papam dispensare, & de voto episcopi dicitur, quod Papa licentia conceditur. Quis quoque intelligat, quod solus Papa in uoto perpetuo dispensat, super declaratum est. In ratione ad finem huiusmodi articuli aduerte, quod timor ne desinant presbyteri, & nuptia, & humilitatis, & similia. Et Hieronymus 10. est, quia rara est uirtus, & rarus est appetitus efficax illius. Auctoritas autem alibi ratio est, quia homines ex naturalibus suis induriorum conditionibus diuersas habent inclinationes, ita quod non oes ad eadem inclinantur, sed alij ad contemplationem, alij ad agriculturam, alij ad militiam, alij ad nuptias, alij ad eglebaturam &c. Et propterea non est timendum humano generi, quod aliqua illius pars deficiat.

AD SEPTIMUM sic procedit. Vt presbyteri curati non possint licite religionem ingredi. Dicitur Greg. in pastoralibus, quod ille qui curam animarum suscipit, terribiliter admonetur, cum dicitur. Fili mi, si sponderis pro amico tuo, defixisti apud extraneum animam tuam, & subdit. Spondere naque pro amico, est alienam animam in periculo suae conuersationis accipere: sed ille qui obligatur homini pro aliquo debito, non potest intrare religionem, nisi soluar id quod debet, si possit. Cuius ergo sacerdos possit curam animarum agere, ad quam se obligauit in periculum anime sue, ut quod non liceat ei, pretermittit curam animarum, religionem intrare. ¶ 2. Præter. Quod uoti licet, patet ratione omnium similib. licet, sed si oes presbyteri habentes curam animarum religionem intrare, remanerent plebes absque cura pastorum, quod esset inconueniens. Ergo ut presbyteri curati non possint licite religionem intrare. ¶ 3. Præter. Inter actus ad quos religiones ordinantur, precipui sunt illi, quibus aliquis contemplata alijs tradit homini aut actus competunt presbyteris curatis, & archidiaconis, quibus ex officio cõperit predicare, & cõfessiones audire, ergo ut quod non liceat presbytero curato, uel archidiacono transire ad religionem. SED CONTRA est, quod in Decret. 19. q. 2. c. Dicitur in leges, dicitur. Si quis clericorum in ecclesia sua sub episcopo populum retinet, & seculariter uiuit, si a statu Spiritus sancti in aliquo monasterio, uel regulari canonice saluari uoluerit, etiam episcopo contradicente, cat libet nostra autoritate. RESPON. Dicitur, quod sicut supra dictum est, obligatio uoti perpetui præfertur omni alij obligationi. Obligari autem uoto perpetuo & solemani ad uacandum diuini obsequijs, cõperit proprie episcopi, & religiosi. Presbyteri autem curati, & archidiaconi non obligantur uoto perpetuo & solemani ad curam animarum retinendam, sicut ad hoc obligantur episcopi. Unde episcopi preslatum non possunt deferere quacunque occasione absque autoritate

A te Romani Pontificis, * ut hinc extra de regular. & transcurrentibus ad relig. c. Licet. Archidiaconi autem & presbyteri curati possunt libere abrenuntiare episcopo curam eis commissam absque speciali licentia Papæ, qui solus potest in uotis perpetuis dispensare. Unde manifestum est quod archidiaconis, & presbyteris curatis licet ad religionem transire. AD PRIMUM ergo dicitur, quod presbyteri curati, & archidiaconi obligauerunt se ad curam agenda subditorum, quæ diu retinet archidiaconatum, uel parochiam: non autem obligauerunt se ad hoc, quod perpetuo archidiaconatum, uel parochiam teneant. AD SECUNDUM dicitur, quod sicut Hier. dicit contra Vigil. Quamuis a te lingua uiperæ morsus sequissimos patiuntur, religiosi, quibus argumentaris & dicitis. Si omnes se clauerint, & fuerint in solitudine, quis celebrabit ecclesias? Quis seculares homines lucrificat? Quis peccates ad uirtutes poterit exhortari? Hoc in modo si oes tecum fatui sint, sapiens esse quis poterit? Et uirginitas non erit approbata. Si n. uirgines oes fuerint, & nuptia non fuerint, interibit genus humanum. Rara est uirtus, nec a pluribus appetitur. Patet ergo quod huiusmodi stultus est, pura, sicut si aliquis timeret haurire aquam, ne flumen deficeret.

ARTICVLVS VIII.

Utrum liceat de una religione transire ad aliam.

DOCTAVM sic proceditur. Vt quod non liceat de una religione transire ad aliam, etiam archiore. Dicitur n. Apost. ad Heb. 10. Non deferentes collectionem nostram, sicut est consuetudinis quibusdam. gl. qui. si timore persecutioni cedunt, uel propria presumptione a peccatoribus, uel imperfectis ut iusti uideantur, recedunt: sed hoc uidentur facere qui de una religione transiunt ad aliam perfectiorem. ergo uidetur hoc esse illicitum. ¶ 2. Præter. Professio monachorum est archior quam professio regularium canonicorum, ut hinc extra, de statu monachorum * & canonicorum regularium c. Quod Dei timor: sed non licet alicui transire de statu canonicorum regularium ad statum monachorum. dicitur enim in Decretis 19. q. 3. Mandamus, & uniuersaliter interdiximus, ne quis canonicus regularis professus nisi, quod absit, publice lapsus fuerit, mo-

Super Questionibus 189. Articulus octauus.

In art. 8. eiusdem voluminis quod dubium occurrit, An licentia quæ pete e debet canonis eius regularis transire ad monachos clericos, debeat esse obrenata. Et est ratio dubij, quia ex ratione literæ apparet, quod sufficit quod sit petita, quoniam constat esse transiunt ad archiore. In oppositum uero est, quod textus in c. Statutus. 19. q. 3. disponit quod licentia sit obrenata. Ad hoc uidetur dicendum, quod restituitur antiquus declaratus est per Innocentium tertium in cap. Licet, extra de regular. in suo simili, dicitur, quod intentio huiusmodi sanctionum non est impedire bonum, sed obuiare leuitatibus & iniurijs: & quod prelati tenent dare huiusmodi licentiam: Et si non dant, potest licite quis ad meliorem uitam transire. Unde in prohibitione tali sufficit licentia petita, & non obrenata quia iam concedit ei quod illi humiliter petiit, imo declarat potius concessam esse sibi ex propria uia lege charitatis, contra quam nulla sunt iura. Et hoc intelligitur, si certum est, quod non ex leuitate, sed ex deuotione ad archiorem monachorum clericorum uisuspirat. Nam si dubium esset, superioris est iudicium inquirendum, hoc est, requiritur licentia dilectæ, petita, & obrenata, ut in litera ex illa Decretali dicitur. Et similiter requiritur dilectæ, petita, & obrenata melius seruata quis transire uult. Et ratio est quia transire iste non est ad melius absolute, sed in casu. Regularis est autem quod quidam, etiam si est in casu, a superioribus hauriendum est. Et quia cum quis non ad maiorem, nec melius seruaturam, sed ad meliorem sibi transire optat, sicut quod infirmus aut debilis est, transire uult, ut in tertio casu licet ponitur.

Non remouere a sine incipit hæc capit. Multa in orbe monstrata, to. 3.

4. dist. 27. q. 1. ad 3. q. 3. ad 2. q. 3. ad 2. q. 3. ad 2.

6. inter licentis ibidem.

In Decret. li. 3. tit. 31. cap. 5. a medio.

Causa 19. q. 3. c. Mandatum.